

Sygn. akt III AUa 520/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 marca 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Monika Kowalska (spr.)
Sędziowie:	SSA Marta Fidzińska - Juszcak SSO del. Krzysztof Hejosz
Protokolant:	st. sekr. sądowy Ewa Dubis

po rozpoznaniu w dniu 3 marca 2016 r. w Krakowie

sprawy z wniosku **M. M.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w N.**

o wysokość emerytury

na skutek apelacji wnioskodawczyni M. M.

od wyroku Sądu Okręgowego w Nowym Sączu Wydziału IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 6 lutego 2015 r. sygn. akt IV U 929/14

I. z m i e n i a zaskarżony wyrok oraz poprzedzającą go decyzję organu rentowego i przyznaje wnioskodawczyni M. M. od dnia 1 czerwca 2014 r. świadczenie emerytalne obliczone według zasad i w wysokości ustalonej decyzją emerytalną z dnia 27 marca 2014 r. oraz przy uwzględnieniu dodatkowego okresu zatrudnienia i opłaconych z tego tytułu składek od dnia 1 marca 2014 r. do dnia 31 maja 2014 r.,

II. stwierdza, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji,

III. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w N. na rzecz M. M. kwotę 30 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt III AUa 520/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 10 czerwca 2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N., na zasadzie art. 53, art. 26 i art. 183 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ustalił ponownie

wnioskodawczyni M. M. wysokość i podjął wypłatę emerytury od dnia 1 czerwca 2014 r., tj. od następnego dnia po rozwiązaniu stosunku pracy. Wobec osiągnięcia przez wnioskodawczynię wieku uprawniającego do emerytury w 2014 r. wysokość emerytury została przyjęta w wysokości 20 % emerytury obliczonej na podstawie art. 53 ustawy emerytalnej, tj. 508,10 zł i 80 % emerytury obliczonej na podstawie art. 26 ustawy emerytalnej, tj. 1359, 58 zł - łącznie 1867, 68 zł. W decyzji wskazano, że ostateczna wysokość świadczenia zostanie ustalona po zapisaniu na koncie składki za miesiąc maj 2014 r. (co nastąpiło w decyzji z dnia 24 czerwca 2014 r.) Od powyższej decyzji odwołanie wniosła M. M., która domagała się zmiany zaskarżonej decyzji poprzez wyliczenie emerytury z uwzględnieniem waloryzacji kwartalnej. Wskazała, że przyznana jej w marcu 2014 r. emerytura, obliczona ponownie w czerwcu 2014 r. była pozbawiona waloryzacji kwartalnej. Odwołująca podniosła, iż na jej wniosek ZUS, decyzją z dnia 27 marca 2014 r., przyznał jej emeryturę, której wypłata z uwagi na kontynuację ubezpieczenia była zawieszona. Emerytura ta, po ustaniu zatrudnienia została jej przeliczona ponownie na zasadach czerwcowej waloryzacji, która jest pozbawiona waloryzacji kwartalnej. Wysokość emerytury obliczonej w czerwcu 2014 r. jest znacznie mniejsza od wysokości emerytury obliczonej w miesiącu marcu tego samego roku, pomimo tego, iż doszły składki za okres trzech miesięcy wykonywanej przez nią pracy. Odwołująca podkreśliła, że w maju 2014 r. - po uzyskaniu informacji z prasy o niekorzystnym wyliczaniu emerytur, gdy złoży się wniosek o świadczenie w czerwcu danego roku, kilkakrotnie zasięgała informacji w ZUS, gdzie utwierdzono ją w przekonaniu, że w przypadku złożenia przez nią w miesiącu czerwcu wniosku o podjęcie wypłaty emerytury w związku z rozwiązaniem stosunku pracy, zostaną doliczone składki, które wpłynęły po jej obliczeniu, natomiast ewentualność niekorzystnego wyliczenia wynikającego z uwzględnienia czerwcowej waloryzacji nie będzie miała miejsca. Wobec powyższego podjęła ona decyzję o odejściu z pracy z dniem 31 maja 2014 r.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie wskazując, że ponowne wyliczenie emerytury wnioskodawczyni, która zgłosiła wniosek w tym przedmiocie w dniu 3 czerwca 2014 r. wraz z wnioskiem o podjęcie zawieszono świadczenia, nastąpiło zgodnie z prawem - według zasad zgłoszenia wniosku w czerwcu danego roku, a więc z pominięciem waloryzacji kwartalnej. Organ rentowy na poparcie swoich twierdzeń powołał się na wskazane w odpowiedzi na odwołanie przepisy prawa materialnego.

Sąd Okręgowy w Nowym Sączu wyrokiem z dnia 6 lutego 2015 r. oddalił odwołanie M. M. od wyżej wymienionej decyzji organu rentowego z dnia 10 czerwca 2014 r.

Sąd Okręgowy ustalił, że wnioskodawczyni, ur. (...), złożyła w dniu 10 marca 2014 r. wniosek o przyznanie emerytury. Decyzją z dnia 27 marca 2014 r. organ rentowy przyznał wnioskodawczyni prawo do emerytury od 1 marca 2014 r. tj. od osiągnięcia obniżonego wieku emerytalnego. Wysokość świadczenia została obliczona zgodnie z art. 183 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (obecnie jednolity tekst: Dz.U. z 2015 r. poz. 748 ze zm.; dalej zwana jako ustawa o emeryturach i rentach z FUS), a to 20 % emerytury obliczonej na podstawie art. 53 - w kwocie 505,49 zł i 80 % emerytury obliczonej na podstawie art. 26, tj. 1494,10 zł - łącznie 1999, 59 zł. W decyzji tej organ rentowy poinformował odwołującą o zawieszeniu wypłaty emerytury w związku z kontynuowaniem zatrudnienia w (...) sp. z o.o. w W.. W decyzji zawarto również informację, że podjęcie wypłaty emerytury nastąpi po przedłożeniu świadectwa pracy lub zaświadczenia potwierdzającego fakt rozwiązania stosunku pracy z każdym pracodawcą, na rzecz którego praca była wykonywana bezpośrednio przed nabyciem prawa do emerytury. Odwołująca została także poinformowana, że z uwagi na to, iż zgodnie z art. 25 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, podstawę obliczenia emerytury, wykazanej w części II pkt 2 decyzji stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne oraz kapitału początkowego z uwzględnieniem waloryzacji składek i kapitału początkowego zaewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, wysokość świadczenia zostanie ustalona w ostatecznej kwocie z chwilą podjęcia wypłaty emerytury, tj. po rozwiązaniu stosunku pracy i zgłoszeniu wniosku o podjęcie wypłaty świadczenia. W dniu 3 czerwca 2014 r. odwołująca złożyła wniosek o podjęcie wypłaty emerytury w związku z rozwiązaniem stosunku pracy z dniem 31 maja 2014 r. Zaskarżoną w niniejszej sprawie decyzją z dnia 10 czerwca 2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N., ustalił wysokość i podjął wypłatę emerytury wnioskodawczyni od dnia 1 czerwca 2014 r. Wobec osiągnięcia wieku uprawniającego do emerytury w 2014 r. wysokość emerytury wyniosła 20% emerytury

obliczonej na podstawie art. 53 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, tj. 508, 10 zł i 80 % emerytury obliczonej na podstawie art. 26 ustawy, tj. 1359,58 zł – łącznie 1867,68. Do ustalenia wysokości emerytury w decyzji z dnia 27 marca 2014 r. przyjęto: do 2012 r. - roczne waloryzacje składek i kapitału początkowego, za trzy kwartały 2013 r. - waloryzacje kwartalne (za I kw. 2013 r. - wskaźnik 114, 60 %, za II kw. 2013 r. -100, 40 %, za III kw. 2013 r. - 100%). Do ustalenia wysokości emerytury w decyzji z dnia 10 czerwca 2014 r. przyjęto jedynie waloryzacje roczne. Pismem z dnia 30 czerwca 2014 r. odwołująca zwróciła się do Dyrektora ZUS Oddziału w N. o zweryfikowanie zasadności przeliczenia jej emerytury w związku z udzieleniem błędnych informacji przez pracowników ZUS.

W świetle powyższych ustaleń Sąd Okręgowy uznał żądanie odwołania za nieuzasadnione. Wskazał, że zgodnie z art. 25 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, podstawę obliczenia emerytury, o której mowa w art. 24, stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, zwaloryzowanego kapitału początkowego określonego w art. 173-175 oraz kwot środków zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, z zastrzeżeniem ust. 1a i 1b oraz art. 185. Waloryzację składek przeprowadza się corocznie, od dnia 1 czerwca każdego roku, poczynając od waloryzacji za rok 2000 (ust. 3 art. 25). Waloryzacji podlega kwota składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego na dzień 31 stycznia roku, za który jest przeprowadzana waloryzacja, powiększona o kwoty z tytułu przeprowadzonych waloryzacji (ust. 4 art. 25). Natomiast według art. 25a cyt. ustawy, przy ustalaniu wysokości emerytury kwota składek na ubezpieczenie emerytalne zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego po dniu 31 stycznia roku, za który przeprowadzono ostatnią waloryzację, o której mowa w art. 25, jest waloryzowana kwartalnie (ustęp 1) - według wskazanych przepisami zasad. W tym przypadku, gdy ustalenie wysokości emerytury następuje w pierwszym kwartale danego roku - ostatniej kwartalnej waloryzacji składek dokonuje się za trzeci kwartał poprzedniego roku. W ocenie Sądu I instancji, organ rentowy prawidłowo ustalił wnioskodawczyni w zaskarżonej decyzji wysokość świadczenia, dokonując w czerwcu 2014 r. rocznej waloryzacji składek zewidencjonowanych na jej koncie za 2013 r. Sąd Okręgowy podkreślił, że wnioskodawczyni w marcu 2014 r. nabyła wprawdzie prawo do emerytury, ale jej wypłata - wobec kontynuowania zatrudnienia - została zawieszona. W związku z powyższym wyliczona w marcu 2014 r. kwota emerytury nie była ostateczna, a organ rentowy wtedy w decyzji poinformował odwołującą o treści art. 25 przedmiotowej ustawy o emeryturach i rentach z FUS, podając, że wysokość emerytury zostanie ustalona w ostatecznej kwocie z chwilą podjęcia jej wypłaty, tj. po rozwiązaniu stosunku pracy i zgłoszeniu wniosku o podjęcie wypłaty świadczenia. Po ustaleniu prawa do emerytury w marcu 2014 r. odwołująca nie pobierała świadczenia, nadal pracowała i nadal były opłacane składki na ubezpieczenie emerytalne. Sąd Okręgowy podał, że w związku ze złożeniem w czerwcu 2014 r. wniosku o podjęcie wypłaty świadczenia z uwagi na rozwiązanie stosunku pracy z dniem 31 maja 2014 r. organ rentowy obliczył ostateczną wysokość świadczenia na dzień 1 czerwca 2014 r., którego podstawę stanowiła kwota składek na ubezpieczenie emerytalne z uwzględnieniem waloryzacji składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury. Według Sądu I instancji w sprawie zachodziła konieczność ustosunkowania się do sytuacji osób, którym w czerwcu ustalana jest wysokość emerytury. Z dniem 1 czerwca każdego roku dokonywana jest bowiem waloryzacja roczna składek i jest ona dokonywana z urzędu - na podstawie art. 25 ust. 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS i zdaniem Sądu Okręgowego nie ma podstaw do odstąpienia od tej waloryzacji. Natomiast waloryzacja kwartalna (art. 25a ustawy), jest odstępstwem od waloryzacji rocznej i dotyczy ubezpieczonych, którym ustala się wysokość emerytury w innych miesiącach niż czerwiec. Dla tych osób naliczenie emerytury przy uwzględnieniu jedynie waloryzacji rocznej, bez dokonania waloryzacji kwartalnych dotyczących okresów po roku, którego dotyczyła waloryzacja roczna, byłoby niekorzystne. Sąd Okręgowy uznał w podsumowaniu, że przepis art. 25a ust. 2 pkt 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, a zatem waloryzacja kwartalna w praktyce nie dotyczy osób, którym ustalana jest wysokość emerytury w czerwcu danego roku. Ich składki i kapitał zostaje bowiem zwaloryzowany na indywidualnym koncie wskaźnikiem rocznym z dniem 1 czerwca z urzędu – za cały rok poprzedzający ustalenie wysokości emerytury. Waloryzacja kwartalna dotycząca ubezpieczonych, którzy mają ustaloną wysokość emerytury w drugim kwartale danego roku (tak jak odwołująca), obejmuje więc tylko tych, którzy przejdą na emeryturę w kwietniu lub maju, nie zaś w czerwcu, gdyż tych ostatnich obejmie kolejna waloryzacja roczna. W ocenie Sądu I instancji nie można uznać, że odwołująca „przeszła” na emeryturę w marcu 2014 r. bo nadal pracowała opłacając składki, wypłata emerytury była

zawieszona; na potrzeby waloryzacji była więc traktowana praktycznie jako osoba, która nie ma emerytury, dlatego też ZUS w decyzji zawarł cytowane wyżej pouczenie o ustaleniu wysokości świadczenia po ustaniu zatrudnienia i złożeniu wniosku o podjęcie wypłaty emerytury.

Mając to wszystko na uwadze, Sąd Okręgowy uznał, że zaskarżona przez odwołującą decyzja jest prawidłowa i brak jest podstaw do jej zmiany, co skutkowało oddaleniem odwołania na zasadzie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oraz przepisów prawa materialnego powołanych wyżej.

Apelację od powyższego wyroku wywiodła wnioskodawczyni M. M.. Zaskarżając wyrok w całości, zarzuciła nie odniesienie się przez Sąd I instancji do podnoszonej kwestii w odwołaniu, że organ rentowy utwierdził ją w przekonaniu, iż w przypadku złożenia przez nią w miesiącu czerwcu wniosku o podjęcie wypłaty emerytury już raz obliczonej, a w związku z rozwiązaniem stosunku pracy, zostaną doliczone składki, które wpłynęły po obliczeniu świadczenia, natomiast ewentualność niekorzystnego wyliczenia wynikającego z uwzględnienia czerwcowej waloryzacji nie będzie miała miejsca i świadczenie nie ulegnie zmniejszeniu.

Apelująca podkreśliła, że po przyznaniu jej emerytury - decyzją z dnia 27 marca 2014 r. i przy tak ustalonej wysokości tego świadczenia - informowała się kilkakrotnie w organie rentowym, w tym pod numerem infolinii ZUS, gdzie uzyskała zapewnienie co do niezaniżenia jej raz przyznanego świadczenia. Poinformowano ją, że po złożeniu wniosku o podjęcie wypłaty emerytury po ustaniu zatrudnienia i to nawet gdy ma to miejsce w czerwcu danego roku, nie może ulec obniżeniu co do wysokości już raz przyznane świadczenie. Miała możliwość dalszego kontynuowania zatrudnienia, ale wobec zapewnień organu ZUS, iż jej świadczenie nie zostanie obniżone, zdecydowała o zakończeniu zatrudnienia na dzień 31 maja 2014 r. i wniosła o doliczenie jej do wysokości emerytury wyliczonej już wcześniej, okresu składkowego od 1 marca 2014 r. do 31 maja 2014 r. (apelacja k. 54-57, stanowisko skarżącej wyrażone na rozprawie apelacyjnej k. 76).

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje;

Apelacja wnioskodawczyni, jest co do zasady skuteczna, choć nie można jej przyznać wszystkich racji wskazanych w uzasadnieniu tego środka zaskarżenia. Wbrew bowiem stanowisku skarżącej sam fakt poinformowania ją przez osobę obsługującą infolinię Centrali ZUS w W., że jej świadczenie emerytalne, obliczone decyzją z 27 marca 2014 r. nie może już ulec obniżeniu po jego wznowieniu w czerwcu 2014 r. nie stanowi o zasadności apelacji. Zasadność środka zaskarżenia wynika natomiast z przyczyn niżej wskazanych.

Mając na uwadze niesporny w zasadzie stan faktyczny tej sprawy z którego wynika, że wnioskodawczyni została już raz przyznana emerytura - decyzją z dnia 27 marca 2014 r.- i wysokość wówczas przyznanej emerytury nie budzi uwag stron, to stwierdzić należy, że problem prawny w istocie sprowadza się przede wszystkim do kwestii ponownego ustalenia podstawy obliczenia emerytury wnioskodawczyni, a nie do ponownego ustalenia samej wysokości świadczenia (art. 108 w związku z art. 183 ust 5 i 6 ustawy o emeryturach i rentach z FUS - gdzie przepisy te zostały uwzględnione w decyzji organu rentowego z dnia 10 czerwca 2014 r., 24 czerwca 2014 r. i następnych). Przedmiotem sporu jest zatem kwestia ponownego ustalenia podstawy obliczenia emerytury wnioskodawczyni. Prawo do emerytury zostało przyznane wnioskodawczyni decyzją z 27 marca 2014 r. i to według zasad i w wysokości wskazanej w tej decyzji, Decyzja ta, co do zasady nie została zakwestionowana przez żadną ze stron nin. postępowania. Sąd Najwyższy w uzasadnieniu postanowienia z dnia 6 października 2015 r., III UZP 9/15 (niepublikowanym) wskazał, że kwotę emerytury w systemie zdefiniowanej składki ustala się tylko raz. Takie samo stanowisko zostało wskazane i szczegółowo uzasadnione w uzasadnieniu postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 3 listopada 2015 r. III UZP 12/15 (LEX nr.1962536). Podzielając w pełni powyższe stanowiska Sąd Apelacyjny podkreśla, że tym samym nie można uznać zasadności twierdzeń organu rentowego przyjętych zaskarżoną w tej sprawie decyzją, że gdy wnioskodawczyni nie zakwestionowała co do zasady prawidłowości ustalenia podstawy wymiaru emerytury obliczonej na podstawie art. 26 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, przyznanej jej od dnia 1 marca 2014 r. i zawieszanej z uwagi na kontynuowanie przez nią zatrudnienia u dotychczasowego pracodawcy bez rozwiązania stosunku pracy, to wyliczenie jej ponownie świadczenia w dniu wydania zaskarżonej decyzji z 10 czerwca 2014 r. jest prawidłowe. Podać należy,

iz kwotę emerytury w systemie zdefiniowanej składki ustala się tylko (jedyne) raz, albo w dniu nabycia prawa do świadczenia, albo w dniu realizacji ryzyka (obecnie jedynym ryzykiem jest rozwiązanie stosunku pracy). Tak ustalona już raz emerytura może być już tylko powiększona w przypadku dalszego opłacania składek w sposób podany w art. 108 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Zgodnie z tym przepisem mechanizm przeliczenia emerytury polega na zwiększeniu świadczenia obliczonego według reguł określonych w art. 26 ustawy o iloraz zwaloryzowanych składek zaewidencjonowanych na koncie pracującego emeryta po dniu ustalenia prawa do emerytury i wyrażonego w miesiącach średniego trwania życia ustalonego dla wieku danego ubezpieczonego w dniu złożenia wniosku o ponowne ustalenie wysokości świadczenia. Wypada bowiem zauważyć, że w odniesieniu do emerytury nabytej na podstawie art. 24 ustawy o emeryturach i rentach z FUS nie ma odpowiednika z art. 110 tej ustawy, pozwalającego na ponowne ustalenie świadczenia w sytuacji zawieszenia prawa ze względu na nierozwiązanie stosunku pracy i taki sposób przeliczenia świadczenia nie mógłby dotyczyć wnioskodawczyni. Tak też dalej podkreślić należy, że w dniu wejścia w życie art. 25 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, jedynym tylko ryzykiem emerytalnym było osiągnięcie wieku emerytalnego, a zatem wypłata emerytury przysługiwała bez konieczności rozwiązania stosunku pracy. Stąd tylko zostało użyte w tym przepisie określenie „miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury” i nie wynikało ono z rozróżnienia pojęcia „przyznania emerytury” i „daty wypłaty emerytury”, gdyż przejście na emeryturę nie było zależne od ustania stosunku pracy. Sama decyzja wydawana była tylko jeden raz i w ustawie nie przewidziano przepisu ustalającego tryb przeliczenia podstawy wymiaru emerytury w systemie zdefiniowanej składki. Dla porządku warto przypomnieć, że stosownie do art. 26 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia ustalonej w sposób określony w art. 25 ustawy przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego, z uwzględnieniem ust. 5 i art. 183 ustawy. Mający zastosowanie z mocy tego odesłania przepis art. 25 ust. 1 wskazuje jako podstawę obliczenia emerytury kwotę składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek zaewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury oraz zwaloryzowanego kapitału początkowego określonego w art. 173-175 oraz kwot środków zaewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych z zastrzeżeniem ust. 1a i 1b oraz art. 185 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Zgodnie natomiast z art. 25 ust. 5 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, waloryzacja składek polega na pomnożeniu zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego składek przez wskaźnik waloryzacji, o jakim mowa w ust. 6-10 tego artykułu. W świetle art. 25 ust. 3 ustawy, składki te podlegają w pierwszym rzędzie waloryzacji rocznej, od dnia 1 czerwca każdego roku, poczynając od waloryzacji za 2000 rok, natomiast waloryzacja kwartalna, uregulowana w art. 25a ustawy, stanowi jej uzupełnienie. Z przepisu art. 25 ust. 4 cyt. ustawy wynika, że waloryzacji podlega kwota składek zaewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego na dzień 31 stycznia roku, za który jest przeprowadzona waloryzacja, powiększona o kwoty z tytułu przeprowadzonych waloryzacji. Wskaźnik waloryzacji składek jest równy wskaźnikowi cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem w roku kalendarzowym poprzedzającym termin waloryzacji w stosunku do poprzedniego roku powiększonemu o wzrost realny sumy przypisu składek na ubezpieczenie emerytalne w roku kalendarzowym poprzedzającym termin waloryzacji w stosunku do roku poprzedniego. Roczna waloryzacja polega na tym, że w czerwcu danego roku waloryzuje się składki należne do końca poprzedniego roku kalendarzowego, a podlegające zaewidencjonowaniu na koncie ubezpieczonego do dnia 31 stycznia roku, w którym przeprowadzana jest waloryzacja (roku waloryzacji). Waloryzację roczną składek przeprowadza się w dniu 1 czerwca z tego względu, że wskaźnik takiej waloryzacji za poprzedni rok ogłaszany jest do dnia 25 maja kolejnego roku. Waloryzacja składek przeprowadzana w danym roku oznacza zatem podwyższenie kwoty składek należnych do końca poprzedniego roku, a wpłaconych do dnia 31 stycznia roku waloryzacji. Wyznaczenie daty 31 stycznia, jako dnia ustalenia stanu konta podlegającego rocznej waloryzacji wynika z tego, że zgodnie z art. 47 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, wpłaty składek za dany miesiąc należy dokonać do określonego dnia następnego miesiąca, zatem wpłata składki za grudzień danego roku następuje w styczniu kolejnego roku. Natomiast składki należne za okres po zakończeniu danego roku obrachunkowego, które nie zostaną objęte kolejną roczną waloryzacją (gdyż ta nastąpi już po przyznaniu i obliczeniu wysokości świadczenia) podlegają waloryzacji kwartalnej, o jakiej mowa w art. 25a ustawy o emeryturach i rentach z FUS. W uwzględnieniu cytowanego powyżej przepisu waloryzowana jest kwota składek zaewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego na ostatni dzień pierwszego miesiąca kwartału, za który przeprowadzana jest waloryzacja, powiększona o kwoty uzyskane w wyniku poprzednich

waloryzacji kwartalnych. Podobnie, jak w przypadku waloryzacji rocznych, także i w tym przypadku mechanizm waloryzacji ma narastający charakter i oznacza dodawanie kwoty wynikającej z poprzedniej waloryzacji i kwoty składek za dany kwartał oraz podwyższanie tak uzyskanej sumy wskaźnikiem waloryzacji. Sam wskaźnik waloryzacji jest wynikiem algorytmu podobnego do stosowanego przy waloryzacji rocznej, z tą różnicą, że chodzi o stosunek cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem w kwartale, za który przeprowadzana jest waloryzacja do poprzedniego kwartału, powiększony o wzrost realny sumy przypisu składek na ubezpieczenie emerytalne w kwartale, za który przeprowadzana jest waloryzacja w stosunku do kwartału poprzedniego.

Mając na uwadze powyższe zasady obliczania świadczenia emerytalnego, Sąd Apelacyjny wskazuje, że wysokość emerytury wnioskodawczyni w systemie zdefiniowanej składki ustalona została prawidłowo w decyzji z dnia 27 marca 2014 r. r., tj. w dniu nabycia przez nią prawa do emerytury. Wówczas ostatnią waloryzacją roczną była waloryzacja przeprowadzona w dniu 1 czerwca 2013 r., dotycząca składek wpłaconych do końca 2012 r. i zaewidencjonowanych na koncie do dnia 31 stycznia 2013 r. Waloryzacji kwartalnej podlegały natomiast kwoty składek należnych od początku pierwszego kwartału 2013 r. - poczynając od dnia 1 stycznia 2013 r (art. 25a ust.2 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS), które nie będą poddane kolejnej rocznej waloryzacji, skoro ta nastąpić może dopiero po dniu przyznania świadczenia - 1 czerwca 2014 r. Skoro zatem kwotę emerytury w systemie zdefiniowanej składki ustala się tylko raz, albo w dniu nabycia prawa, albo w dniu realizacji ryzyka (obecnie rozwiązania stosunku pracy), to jeżeli apelująca wystąpiła z wnioskiem o ustalenie prawa do emerytury w dniu 10 marca 2014 r. i na ten wniosek organ rentowy przyznał jej emeryturę od dnia 1 marca 2014 r. w wysokości ustalonej decyzją z 27 marca 2014 r. - wysokość tak przyznanego świadczenia nie może już ulec obniżeniu. Oznacza to, iż organ rentowy mając na uwadze przedmiotowy wniosek M. M. z dnia 2 czerwca 2014 r. o doliczenie do wysokości już przyznanej emerytury w dniu 27 marca 2014 r. składek, które wpłynęły na jej konto po przyznaniu świadczenia do momentu rozwiązania stosunku pracy, tj. 31 maja 2014 r. winien nie wydawać decyzji niejako od nowa przyznającej wnioskodawczyni emeryturę i od nowa wyliczać świadczenie, a podjąć od dnia 1 czerwca 2014 r. wypłatę świadczenia ustalonego decyzją z 27 marca 2014 r. Do tak przyznanego świadczenia należało doliczyć dalsze opłacanie przez wnioskodawczynię składek w okresie od 1 marca 2014 r. do 31 maja 2014 r. na zasadzie art. 108 ustawy o emeryturach i rentach z FUS i z uwagi na mieszany sposób obliczenia emerytury (art. 183 ust 5 ustawy) uwzględnić w wysokości świadczenia pozostały okres zatrudnienia po dniu wydania decyzji ustalającej prawo do emerytury od 1 marca 2014 r.

Powyższe skutkowało zmianą zaskarżonego wyroku i poprzedzającej go decyzji organu rentowego w sposób wskazany w sentencji wyroku Sądu Apelacyjnego, na podstawie wyżej wskazanych przepisów prawa materialnego i na zasadzie art. 386 § 1 k.p.c. Brak było przy tym podstaw do obciążenia organu rentowego odpowiedzialnością za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji na zasadzie art.118 ust 1a ustawy o emeryturach i rentach z FUS, skoro przedmiotowa kwestia sposobu waloryzacji świadczenia podjętego do wypłaty w czerwcu danego roku wywołuje rozbieżności i w orzecznictwie sądów powszechnych.

Orzeczenie o kosztach postępowania apelacyjnego (opłata od apelacji - 30 zł) znajduje swoje oparcie w art. 89 § 1 k.p.c.

SSA Marta Fidzińska-Juszczak SSA Monika Kowalska SSO (del) Krzysztof Hejosz